

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання кваліфікаційної роботи

*(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності В11.041 – Філологія, освітня програма «Германські мови та
літератури (переклад включно), перша – англійська»)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2026

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності В11.041 – Філологія, освітня програма «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська») / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : А. М. Крохмаль, М. С. Осінська. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2026. – 33 с.

Укладачі: канд. пед. наук А. М. Крохмаль,
канд. філол. наук М. С. Осінська

Рецензент

О. Л. Ільєнко, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова.

Рекомендовано кафедрою іноземної філології та перекладу, протокол № 1 від 25.08.2025

Методичні рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти зі спеціальності В11.041 – Філологія. Подано вимоги до змісту, структури й обсягу роботи, порядку вибору та затвердження теми кваліфікаційної роботи, організації її виконання та захисту, наведено приклади оформлення робіт.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
ВИБІР ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	5
СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РОБОТИ.....	6
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ.....	12
Розділи і підрозділи.....	13
Правила подання ілюстрацій.....	13
Таблиці.....	13
Переліки.....	15
Виноски.....	15
Посилання.....	16
Додатки.....	16
Список використаних джерел.....	16
ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	17
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	18
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	21
ДОДАТОК А Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи..	23
ДОДАТОК Б Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи	27
ДОДАТОК В Зразок оформлення відгуку керівника на кваліфікаційну роботу.	28
ДОДАТОК Г Зразок оформлення рецензії на кваліфікаційну роботу.....	29
ДОДАТОК Д Рекомендована тематика кваліфікаційних робіт за ОП	30

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кваліфікаційна робота (бакалаврська робота) – це комплексна дослідницька робота кваліфікаційного характеру, яка повинна бути представлена до публічного захисту. Ця робота виконується під час навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти як завершальний етап здобуття відповідного рівня вищої освіти (бакалавр).

Бакалаврська робота є кваліфікаційною, на підставі захисту роботи Державною екзаменаційною комісією здійснюється атестація випускника. Бакалаврська робота (далі – кваліфікаційна робота) є завершальним етапом у підготовці бакалаврів зі спеціальності *B11.041 – Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)*. Під час написання та захисту кваліфікаційної роботи здобувач повинен розкрити свій науковий та творчий потенціал, продемонструвати ті знання, які він одержав під час навчання.

Методичні рекомендації містять основні вимоги до змісту, структури й обсягу роботи, порядку вибору та затвердження теми кваліфікаційної роботи, організації її виконання та захисту.

Виконання роботи має на меті систематизацію, закріплення і розширення отриманих теоретичних і практичних знань зі спеціальності та освітньо-професійною програмою, розвиток уміння узагальнювати і критично оцінювати теоретичні положення, виробляти власну точку зору, надавати практичні рекомендації щодо вирішення обраної проблеми дослідження. Під час виконання кваліфікаційної роботи здобувач має проявити навички самостійної аналітичної і дослідницької роботи, оволодіти сучасними методами дослідження та показати здатність використовувати їх на практиці під час вирішення складних питань сучасної філології та перекладу.

Кваліфікаційна робота повинна мати теоретичну і практичну спрямованість. Питання теорії необхідно пов'язати із сучасною практикою та посилити статистичною інформацією. Кваліфікаційну роботу виконують на

основі всебічного вивчення й аналізу наукової літератури (підручники, монографії, публікації у періодичних виданнях). Висновки у кожній роботі повинні бути аргументовані, науково обґрунтовані і мати практичну цінність.

У кваліфікаційній роботі необхідно навести аргументацію актуальності теми, її теоретичну та практичну значущість, розглянути різні точки зору на цю проблему та сформулювати власну аргументовану позицію щодо порушених у роботі питань.

Важливим при написанні роботи є системність підходу, повнота розкриття теми, обґрунтування власної думки автора, зрозумілий, логічний і грамотний виклад результатів дослідження, а також дотримання норм оформлення бакалаврської роботи.

Тема кваліфікаційної роботи повинна відповідати спеціальності, освітньо-професійній програмі, за якою навчається студент, і тим науковим інтересам, які були сформовані у нього під час навчання. Оригінальність постановки проблеми та якісне всебічне розкриття є одним з основних критеріїв оцінювання якості кваліфікаційної роботи.

ВИБІР ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Першим етапом підготовки до виконання кваліфікаційної роботи є вибір теми. Тему роботи здобувач обирає зі списку тем, рекомендованих кафедрою іноземної філології (див. дод. Е). Студент також може змінити формулювання теми (якщо вважає доцільним окреслити певну особливість питання, що підлягає розгляду) або запропонувати власну тему. Але такі зміни повинні обов'язково узгоджуватися з науковим керівником та затверджуватися на кафедрі в строки, встановлені для остаточного вибору теми.

Важливим моментом є відповідність теми освітнім інтересам здобувача, виявленим під час підготовки наукових доповідей, статей, курсових робіт. Так студент продовжує дослідження тих проблем і явищ, які вивчав у попередніх наукових роботах.

Тема кваліфікаційної роботи повинна бути актуальною, вказувати на наявність невирішених чи недостатньо обґрунтованих проблем у наукових та законодавчих джерелах, практичній діяльності організацій, установ, підприємств, державних органів, відповідати сучасному стану певного наукового напрямку та векторам його розвитку, а також передбачати очікувані результати, які відповідають реальним потребам економіки та розвитку суспільства й спрямовуються на їх практичне впровадження.

Затвердження тем бакалаврських робіт та призначення наукового керівника відбувається на засіданні кафедри. Попередньо студент має змогу домовитися з викладачем кафедри щодо можливості наукового керівництва. Якщо з будь-яких поважних причин виконання обов'язків наукового керівника є неможливим, кафедра призначає нового наукового керівника.

Науковий керівник повинен допомагати студенту під час написання роботи і слідкувати за своєчасністю її виконання. До основних функцій наукового керівника відносять допомогу студенту в уточненні теми та розробленні плану; рекомендації щодо літературних джерел і інструментів наукового дослідження; перевірка змісту роботи та дотримання стандартів її оформлення; складання відгуку наукового керівника.

Співпраця студента з науковим керівником розпочинається вже на етапі вибору теми. Для систематизації процесу виконання кваліфікаційної роботи студент розробляє та погоджує з науковим керівником детальну структуру роботи, а також календарний план її виконання.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РОБОТИ

Наповнення кваліфікаційної роботи визначається її темою й відображається у плані, розробленому здобувачем вищої освіти за участю наукового керівника. Відповідно до обраної теми здобувач вищої освіти самостійно або за рекомендацією наукового керівника повинен ознайомитися з науковою та навчальною літературою та скласти проєкт плану, який обговорює

та погоджує з науковим керівником. Кваліфікаційна робота з англійської мови повинна включати такі структурні елементи:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Титульний аркуш є першою сторінкою роботи (зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи представлений в додатку А). Він містить дані, які подають у такій послідовності: повна назва університету; повна назва кафедри; вид роботи (бакалаврська робота); тема роботи; дані про виконавця роботи; дані про наукового керівника; місто і рік виконання.

Зміст розташовують безпосередньо після титульного аркуша починаючи з нової сторінки. До нього включають вступ; послідовно перелічені назви всіх розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів (якщо вони мають заголовки); висновки; список використаної літератури, додатки (за необхідності). Заголовки змісту повинні відповідати заголовкам у тексті кваліфікаційної роботи. Не можна скорочувати їх або подавати в іншому формулюванні, послідовності і підпорядкуванні порівняно із заголовками в тексті. Заголовки однакових ступенів рубрикації необхідно розташовувати один під одним.

У вступі розкривається суть і стан наукового розроблення проблеми (завдання), її значущість, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. У вступі подають загальну характеристику роботи в рекомендованій нижче послідовності:

- *актуальність* обраної теми, її практичну значущість (обсяг 3–5 речень). Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими рішеннями проблеми обґрунтовують актуальність і доцільність кваліфікаційної роботи для

розвитку відповідної галузі філології, особливо акцентуючи увагу на її актуальності для України;

– *аналіз останніх досліджень і публікацій*, у яких започатковано вирішення конкретної проблеми із зазначенням авторів та їх наукового внеску, на які спирається автор, виокремлення не вирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена кваліфікаційна робота, необхідно надати оцінку сучасного стану проблеми, вказати вітчизняних та зарубіжних провідних вчених і фахівців за цією проблемою; вказати прогалини у знаннях та сучасні напрями вирішення визначених проблем;

– *мета і завдання роботи*. Мета кваліфікаційної роботи зазвичай тісно пов'язана з назвою роботи і повинна чітко вказувати на те, що саме вирішується в роботі. Мета і завдання дослідження формулюються на основі аналізу літературних джерел і визначення актуальності теми. Мета розкривається у переліку завдань, які вирішуються у кваліфікаційній роботі;

– *об'єкт та предмет дослідження*. *Об'єкт дослідження* – це процес (або явище), що створює проблемну ситуацію, обраний для вивчення. *Предмет дослідження* конкретизує проблемну ситуацію в межах об'єкта дослідження і підлягає безпосередньому вивченню у кваліфікаційній роботі. Саме на нього має бути спрямована увага автора, оскільки предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи, яка вказана на титульному аркуші як її назва. Таким чином, об'єкт і предмет дослідження співвідносяться як загальне і часткове;

– *методи дослідження*, використані в роботі. Подають перелік використаних методів дослідження або досягнення визначеної у кваліфікаційній роботі мети, при цьому коротко та змістовно зазначаючи, що саме досліджувалося тим чи іншим методом, або які результати отримані за їх допомогою;

– *обґрунтування вибору тексту для перекладу* в рамках перекладацької частини кваліфікаційної роботи;

– *теоретичну, методичну та практичну значущість отриманих результатів*. Кваліфікаційна робота може мати як суто прикладне, так і

теоретико-методичне значення. У першому випадку зазначають узагальнені результати проведених аналітичних і розрахункових процедур, які мають безпосереднє значення для досліджуваної бази практики (для конкретної компанії, галузі, економіки в цілому, окремих економічних процесів тощо). В інших випадках, окрім практичного значення, варто вказати результати роботи, які мають універсальне теоретико-методичне значення: зроблені автором узагальнення, виокремлені характеристики, сформовані алгоритми, розвинуті ідеї, запропонований методичний підхід тощо. Теоретична та/або методична значущість передбачає можливість застосування отриманих результатів не лише для розв'язання досліджуваних проблем, а й для вирішення іншого кола подібних питань;

- *апробація результатів дослідження (за наявності)*. Подається назва публікації (наукова стаття / тези доповіді на науковій конференції з оформленням відповідного посилання у списку використаних джерел. Наявність публікації є обов'язковою умовою для допуску до захисту кваліфікаційної роботи;

- *дані про структуру і обсяг роботи*. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, анотації англійською мовою та додатків.

Вступ розташовують на окремій сторінці. Обсяг вступу не повинен перевищувати 2–3 аркуша.

Основна частина роботи – це виклад відомостей про предмет (об'єкт) дослідження, які є необхідними і достатніми для розкриття суті роботи та її результатів. В основній частині необхідно провести структурування проблеми з метою її всебічного вивчення, тому основну частину ділять на розділи, а розділ (за необхідності) на 2–3 підрозділи, в кожному з яких розглядається окремий напрям дослідження, але всі вони тісно пов'язані між собою логікою дослідження. Кожен розділ та підрозділ повинен містити закінчену інформацію.

Основна частина повинна складатися з двох розділів, у яких логічно і послідовно розкривається обрана тема (назви розділів не повинні дублювати

назву кваліфікаційного дослідження). Залежно від обраної теми зміст розділів роботи може бути різним.

Розділ 1 – теоретико-методичний (2–3 підрозділи кваліфікаційної роботи). У ньому здобувач демонструє свої науково-дослідницькі компетенції, розкриває сучасний стан наукової думки щодо проблем досліджуваної теми, аналізує різні теорії та концепції, проводить критичний огляд відповідних наукових джерел, висловлює й обґрунтовує авторську позицію, формулює проблемні питання. Важливе місце в цьому розділі посідає викладення методик (методичних підходів), які будуть використані в наступних частинах кваліфікаційної роботи.

Розділ 2 – перекладацько-аналітичний (два підрозділи кваліфікаційної роботи). Підрозділ 2.1 має містити текст англomовного оригіналу обсягом 20 тис. друкованих знаків із пробілами і текст перекладу українською мовою. Текст оригіналу має бути аутентичним, укладеним або редагованим носієм англійської мови. Підрозділ 2.2 має аналітико-практичну спрямованість. Підготовка цього підрозділу передбачає застосування здобувачем його творчо-комбінаторних здатностей. Цей підрозділ має містити обґрунтовані пропозиції здобувача, спрямовані на досягнення мети дослідження, а саме перекладацький аналіз тексту на основі теоретичного матеріалу розділу 1. Отримані висновки за цим розділом повинні базуватися на результатах перекладацького та теоретико-методичного розділів кваліфікаційної роботи. Усі таблиці, діаграми, схеми мають супроводжуватися тлумаченням і висновками, які дозволяють визначити суть досліджуваних процесів, їх особливості, тенденції, вектори змінювання. Усі вони мають бути тісно пов'язані із сучасним станом проблеми.

Обсяг основної частини складає приблизно 35–40 сторінок залежно від їх кількості і виходячи із загального обсягу роботи. Загальний рекомендований обсяг кваліфікаційної роботи складає 55–60 сторінок машинописного тексту.

Висновки є завершальною частиною кваліфікаційної роботи. Вони містять стислий виклад основних результатів проведеної науково-дослідної роботи за обраною темою, отриманих під час аналізу оцінок та узагальнень,

практичні рекомендації автора щодо вирішення визначених у вступі завдань, про доцільність їх упровадження, подальшого використання тощо.

Висновки розміщують безпосередньо після викладення основного змісту роботи починаючи з нової сторінки. Текст висновків може поділятися на пункти, де послідовно підсумовується основна інформація за кожним розділом і підрозділом. Висновки мають доводити досягнення мети наукового дослідження та виконання його завдань. Рекомендований обсяг висновків не повинен перевищувати 2–3 сторінки.

Список використаних джерел. Під час написання кваліфікаційної роботи необхідно подавати посилання на джерела (матеріали, окремі дані, ідеї та ін.), які були використані в дослідженні: навчальна література, монографії, збірки доповідей, публікації у періодичних виданнях, статистичні збірники, законодавчі акти, інтернет-джерела. Вони оформлюються як список використаної літератури, який подається після висновків із нової сторінки. До списку використаних джерел включають усі джерела, з якими ознайомився студент під час написання кваліфікаційної роботи. На всі джерела зі списку в роботі мають бути посилання. Список використаних джерел складається за алфавітом або в порядку згадування в роботі. Список використаних джерел у кваліфікаційній роботі має становити 15–20 джерел. Обов'язковим є використання англomовної літератури, огляд якої має складати не менше 50 % від загального обсягу використаних джерел. Не менше 70 % використаних джерел мають бути опубліковані протягом останніх п'яти років. Список використаних джерел оформлюється згідно з MLA (Modern Language Association) – посилання: *(Smith 45)* – номер сторінки, у списку: *Smith, John. Title of the Book. Publisher, 2020.*

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Кваліфікаційну роботу бакалавра оформляють на аркушах білого паперу формату А4 (210 мм × 297 мм) з одного боку. Роботу виконують за допомогою комп'ютера, враховуючи такі вимоги: шрифт – чорного кольору Times New Roman 14 розміру, відстань між рядками тексту – 1,5 інтервала, щільність тексту однакова по всій роботі, абзацний відступ – 10 мм, поля: верхнє та нижнє – 20 мм, ліве – 35 мм, праве – 10 мм.

Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбовуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого зображення чорного кольору (машинописним способом або від руки). Текст кваліфікаційної роботи не можна перевантажувати маркерами, курсивами, підкреслюваннями та символами.

Текст роботи повинен викладатися сучасною літературною мовою, із використанням загальноприйнятої наукової термінології, не мати граматичних та стилістичних помилок. У кваліфікаційній роботі допускаються тільки загальноприйняті скорочення слів. Потрібно також зауважити, що в науковій практиці склалась традиція висловлювати авторські теоретичні положення від першої особи множини (наприклад, «ми вважаємо», «на наш погляд», «ми дійшли висновку» та ін.).

Кожну структурну частину роботи (вступ, розділи, список використаної літератури, додатки) потрібно починати з нової сторінки. Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Заголовки розділів розташовують посередині рядка і друкують прописними (великими) літерами без крапки в кінці. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку розділів не допускається.

Заголовки підрозділів роботи потрібно розташовувати з абзацного відступу рядка і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці. Відстань між заголовком підрозділу і подальшим чи попереднім текстом має становити два рядки. Відстань між

заголовком розділу та заголовком підрозділу також має становити два рядки. Не допускається розміщувати назву підрозділу в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту. В такому випадку потрібно розпочинати підрозділ зі нової сторінки.

До кваліфікаційної роботи додається **рецензія та відгук наукового керівника**. Після додатків у дипломній роботі на окремому аркуші розміщують **анотацію** кваліфікаційної роботи англійською мовою.

Сторінки роботи потрібно нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації упродовж усього тексту кваліфікаційної роботи. Номер сторінки проставляють у правому верхньому кутку сторінки без крапки в кінці.

Титульний аркуш і завдання на кваліфікаційну роботу включають до загальної нумерації сторінок, але номер сторінки на цих елементах не проставляють. Ілюстрації й таблиці, розмішені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок роботи.

Розділи і підрозділи

Розділи і підрозділи кваліфікаційної роботи потрібно нумерувати арабськими цифрами. Розділи роботи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення суті роботи і позначатися арабськими цифрами без крапки в кінці.

Підрозділи роботи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номера підрозділу крапка не ставиться.

Правила подання ілюстрацій

Таблиці

Кваліфікаційна робота супроводжується значними обсягами цифрового матеріалу, який необхідно групувати в таблиці. Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць з обов'язковим посиланням на джерело. Таблицю потрібно розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вона

згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання у тексті кваліфікаційної роботи. Зміст усіх таблиць і рисунків має бути розкритий у тексті кваліфікаційного дослідження.

Таблиці необхідно нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад: таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу.

Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю ділять на частини, розміщуючи одну частину під іншою чи поруч, або переносячи частину таблиці на наступну сторінку, повторюючи у кожній частині номери графів чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці.

Слово «Таблиця____» вказують один раз над першою частиною таблиці у правому верхньому кутку, над іншими частинами справа пишуть «Продовження табл.» із зазначенням номера таблиці. Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення із заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки графів указують в однині.

Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю ділять на частини, розміщуючи одну частину під іншою чи поруч, або переносячи частину таблиці на наступну сторінку, повторюючи в кожній частині номери графів чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці.

Таблиця повинна мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і вміщують по центру над таблицею. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці. Зразок оформлення таблиці подано на рисунку 2.

Таблиця 1.1

A comparative study of two translations in terms of cohesive devices

Types of Cohesion	T1	T2
Reference	6960	3708
Substitution	66	43
Ellipsis	103	63
Conjunction	1260	1071
Lexical cohesion	379	330
Total frequency of cohesive devices	8768	5215

Складено за: [1; 2; 3; 4; 5].

Рисунок 2 – Зразок оформлення таблиці

Переліки

Якщо в тексті кваліфікаційної роботи студент наводить класифікацію, йому потрібно дотримуватися правил оформлення переліків. Перед переліком ставлять двокрапку. Перед кожною позицією переліку потрібно зазначати малу літеру української абетки з дужкою, або, не нумеруючи, дефіс (перший рівень деталізації). Для подальшої деталізації переліку слід використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації). Переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня.

Виноски

Пояснення щодо окремих даних, наведених у тексті або таблицях, допускається оформляти як виноски. Виноски позначають надрядковими знаками у вигляді арабських цифр. Нумерація виносков – окрема для кожної сторінки.

Знаки виноски проставляють безпосередньо після того слова, числа, символу, речення, до якого подають пояснення, та перед текстом пояснення.

Текст виноски вміщують під таблицею або в кінці сторінки й відокремлюють від таблиці або тексту лінією 30–40 мм завдовжки, проведеною в лівій частині сторінки. Текст виноски починають з абзацного відступу і друкують з мінімальним міжрядковим інтервалом.

Посилання

Під час написання кваліфікаційної роботи необхідно подавати посилання на джерела, матеріали або окремі дані, ідеї, висновки, на основі яких розробляються проблеми, завдання, питання, вивченню яких присвячена кваліфікаційна робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити вірогідність відомостей про цитування документа, надають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися потрібно на останні видання публікацій. Посилання в тексті роботи на джерела необхідно наводити відповідно до MLA (Modern Language Association) – посилання: *(Smith 45)* – номер сторінки.

Додатки

Додатки потрібно оформляти як продовження роботи на її наступних сторінках, розташовуючи їх у порядку появи посилань на них у тексті роботи. Додатки повинні мати спільну з рештою роботи наскрізну нумерацію сторінок. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі по центру малими літерами з першої великої. У правому верхньому кутку над заголовком малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово «Додаток». Якщо у кваліфікаційній роботі міститься кілька додатків, їх послідовно нумерують буквами алфавіту.

Ілюстрації, таблиці, формули та рівняння, що містяться в тексті додатка, потрібно нумерувати в межах кожного додатка, наприклад: рис. А.2 – другий рисунок додатка А; таблиця В.2 – друга таблиця додатка В.

Список використаних джерел

Список використаних джерел подається в алфавітному порядку за прізвищами перших авторів або заголовків.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно подавати згідно з MLA (Modern Language Association) – посилання: *(Smith 45)* – номер сторінки, у списку: *Smith, John. Title of the Book. Publisher, 2020.*

Приклади оформлення списку використаних джерел за їх видами:
URL: <https://consortiumejournal.com/MLA%208th%20Edition%20Consortium.pdf>

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Оформлена кваліфікаційна робота подається у встановлені терміни науковому керівнику. Після перегляду і схвалення роботи науковий керівник складає письмовий відгук. У відгуку керівник характеризує теоретичний і практичний рівень підготовки студента, його ставлення до роботи і самостійність під час виконання дослідження. Відгук наукового керівника має містити обґрунтування актуальності теми кваліфікаційного дослідження, висвітлення позитивних сторін роботи та загальний висновок щодо дослідження. Це дає змогу більш повно оцінити подану до захисту роботу й особистість виконавця (зразок відгуку наукового керівника представлено в дод. Г).

На кваліфікаційну роботу також необхідно отримати рецензію викладача університету, кандидата або доктора наук. У рецензії дається оцінка виконаної роботи за чотирибальною шкалою, зміст рецензії повинен надавати дійсне обґрунтування тієї чи іншої оцінки. Рецензія також повинна містити обґрунтування актуальності теми наукового дослідження, характеристику позитивних сторін роботи та її недоліків (зразок рецензії представлено в дод. В).

Кваліфікаційна робота разом із відгуком і рецензією подається завідувачу кафедри, який на основі перегляду роботи, відгуку та рецензії приймає рішення щодо допуску кваліфікаційної роботи до захисту. Після допуску робота направляється в Державну екзаменаційну комісію для захисту.

Захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні ДЕК за участю не менше 2/3 складу комісії. Уся процедура захисту кваліфікаційної роботи триває близько 30 хвилин. Для викладу змісту і основних положень кваліфікаційної роботи студент готує доповідь, розраховану на виступ протягом 10–15 хвилин. Як правило, вона будується в тій самій послідовності, у якій виконана робота.

Доповідь по кваліфікаційній роботі повинна мати таку структуру:

- обґрунтування актуальності обраної теми, її практичної значущості;
- мета і завдання роботи;
- об'єкт та предмет дослідження;
- структура роботи;
- основні висновки та положення.

Доповідь супроводжується презентацією у форматі Power Point, що містить 10–15 слайдів.

Після доповіді члени ДЕК та присутні задають запитання, які мають на меті визначити рівень його спеціальної підготовки та обізнаності щодо предмета дослідження. Студент надає короткі, чітко аргументовані відповіді на запитання.

Після закінчення публічного захисту ДЕК на закритому засіданні обговорює результати захисту і більшістю голосів виносить рішення про оцінку роботи за чотирибальною шкалою. Якщо оцінка незадовільна, кваліфікаційна робота не зараховується і диплом про закінчення ЗВО не видається.

На відкритому засіданні в день захисту голова ДЕК повідомляє прийняте рішення про оцінку робіт і про присудження кваліфікації випускникам, які успішно закінчили освітньо-кваліфікаційний рівень.

Оцінка захисту кваліфікаційної роботи та постанова ДЕК про присвоєння кваліфікації випускникові оформляються секретарем і підтверджується підписами голови і членів ДЕК.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Підсумкову, диференційовану за чотирибальною шкалою оцінку кваліфікаційної роботи визначає ДЕК. Її рішення є остаточним і оскарженню не підлягає. Якість виконаної роботи оцінюється за такими показниками:

- актуальність обраної теми;
- чіткість формулювання мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження;
- структура й логіка побудови роботи;

- якість і глибина наукового, теоретичного, методологічного аналізу проблеми;
- наявність критичного огляду літературних джерел і наукової полеміки;
- системність і глибина аналізу практики, наявність узагальнень і висновків;
- дотримання вимог щодо оформлення;
- інформаційна змістовність ілюстративного матеріалу для захисту;
- змістовність доповіді дипломника про основні результати дослідження;
- правильність і чіткість відповідей на запитання членів ДЕК;
- зауваження та пропозиції, що містяться в рецензії та відгуку наукового керівника.

Оцінка «відмінно».

Кваліфікаційна робота виконана на високому теоретичному та методологічному рівні; тема повністю розкрита; усі завдання наукового дослідження виконані; відгук і рецензія в цілому позитивні, оцінки рецензента та наукового керівника відмінні. Доповідь логічна і стисла, викладена вільно, із знанням теми; відповіді на запитання членів ДЕК правильні.

Оцінка «добре».

Кваліфікаційна робота виконана на високому теоретичному рівні; тема роботи розкрита, але наявні незначні недоліки: дещо поверхнево проаналізовані літературні джерела, недостатньо використані інформаційні матеріали; є принципові зауваження рецензента, але в цілому рецензія і відгук позитивні; доповідь логічна, викладена вільно, відповіді на запитання членів ДЕК в основному правильні; робота оформлена у межах вимог.

Оцінка «задовільно».

Тема роботи в основному розкрита, але наявні недоліки змістового характеру: нечітко сформульована мета дослідження; текст дослідження має виражений компілятивний характер; аналіз наукової полеміки відсутній; добір

інформаційних матеріалів (таблиці, схеми, графіки) не завжди обґрунтований; заходи і пропозиції завершального розділу обґрунтовані непереконливо; рецензія та відгук містять суттєві зауваження; доповідь прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання членів ДЕК правильні або повні; є зауваження щодо оформлення роботи.

Оцінка «незадовільно».

Нечітко сформульована мета дослідження. Розділи нелогічно пов'язані між собою; відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел; аналіз зроблено поверхнево, переважає описовість. Наявні суттєві недоліки щодо оформлення роботи. Доповідь прочитана за текстом, відповіді на запитання членів ДЕК неточні і неповні.

Кваліфікаційна робота до захисту не допускається, якщо:

- робота не відповідає вимогам цих методичних рекомендацій;
- робота не представлена до захисту своєчасно або не готова;
- робота написана на тему, яка своєчасно не була затверджена;
- робота виконана не самостійно;
- структура роботи не відповідає методичним вимогам;
- зміст роботи не розкриває її теми;
- робота оформлена недбало;
- відсутній відгук наукового керівника;
- відсутня публікація за матеріалами дослідження.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артемчук Г. І. Методика організації науково-дослідної роботи : навч. посіб. для студ. та викл. вищих навч. закл. / Г. І. Артемчук, В. М. Курило, М. П. Кочерган. – Київ : Форум, 2000. – 271 с.
2. Дорофєєва М. С. Методологія перекладознавчих досліджень / М. С. Дорофєєва. – Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2020. – 156 с.
3. Положення про академічну доброчесність та систему запобігання академічному плагіату [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: https://www.kname.edu.ua/images/Files/Normativny_Dokumenty/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%83_%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_%D1%82%D0%B0_%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D1%83_%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%83_%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82%D1%83.pdf, вільний (дата звернення: 08.04.2026). – Назва з екрана.
4. Про вищу освіту [Електрон. ресурс] : Закон України від 17.06.2021 № 1557-IX. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>, вільний (дата звернення: 08.04.2026). – Назва з екрана.
5. Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті міського господарства імені О. М. Бекетова [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : https://www.kname.edu.ua/images/Files/Normativny_Dokumenty/Pologennya_Pro_organizaciyu_osvitn_procesu_2019_1.pdf, вільний (дата звернення: 08.04.2026). – Назва з екрана.

6. Положення про порядок створення та роботу екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти в Харківському національному університеті міського господарства імені О. М. Бекетова [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: https://www.kname.edu.ua/images/Files/Normativny_Dokumenty/%D0%9F%D0%BE, вільний (дата звернення: 08.04.2026). – Назва з екрана.

7. MLA 8th Edition Consortium [Electronic resource]. – Electronic text data. – Regime of access: <https://consortiumjournal.com/MLA%208th%20Edition%20Consortium.pdf>, free (date of application: 08.06.2025). – Header from the screen.

ДОДАТОК А

Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

Навчально-науковий інститут міжнародної освіти та гуманітарних наук

Кафедра іноземної філології та перекладу

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи

бакалавра

на тему _____

Виконав (-ла): студент (-ка) 4 курсу

групи _____

спеціальність _____

ПІБ

Керівник _____

Рецензент _____

Харків – 202__

Керівник роботи _____

(підпис)

«__» «_____» 202__ року

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу

Кваліфікаційна робота розглянута

Студент (-ка) _____

допускається до захисту цієї роботи в

Державній екзаменаційній комісії

Зав. кафедри іноземної філології та перекладу

проф., д-р пед. наук Ільєнко О. Л.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

«__» «_____» 202__ р.

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

Навчально-науковий інститут міжнародної освіти та гуманітарних наук
Кафедра іноземної філології та перекладу
Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр
Спеціальність В11.041 – Філологія (Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська)

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Зав. кафедри
іноземної філології та перекладу
проф., д-р пед. наук Ільєнко О. Л.

« » « » 202 р.

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____, керівник роботи _____, затверджені Наказом вищого навчального закладу від « » 202 р. № _____
2. Строк подання студентом роботи _____ 202 р.
3. Вихідні дані до роботи: законодавчі документи, науково-технічна, періодична література, ресурси мережі «Інтернет», матеріали виробничої та переддипломної практик.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):
5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультантів	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Основна частина			
Норма-контроль			

6. Дата видачі завдання _____ 202 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	<i>Збір і обробка первинної інформації</i>		
2	<i>Робота над теоретичною частиною</i>		
3	<i>Переклад оригінального тексту</i>		
4	<i>Робота над дослідницько-аналітичною частиною</i>		
5	<i>Оформлення пояснювальної записки</i>		
6	<i>Підготовка презентації та доповіді. Передзахист</i>		

Студент _____

Керівник роботи _____

ДОДАТОК Б

Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1 (назва розділу зазначається ВЕЛИКИМИ літерами)	
1.1 (Назва параграфу зазначається як у реченні, починаючи з великої літери).....	10
1.2.....	
1.3.....	
Розділ 2 Назва розділу	
2.1 Назва параграфа.....	
2.2.....	
Висновки.....	
Список використаної літератури.....	

ДОДАТОК В

Зразок оформлення відгуку керівника на кваліфікаційну роботу

**Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова
Кафедра іноземної філології та перекладу**

**ВІДГУК
на кваліфікаційну роботу бакалавра
студента (-ки)
спеціальності В11.041 – Філологія (Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська)
ОП Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
англійська**

ПІБ студента (-ки)

У відгуку наукового керівника має бути розглянуто:

- актуальність дослідження;
- рівень використання набутих у процесі навчання теоретичних знань;
- суть використаних наукових методів дослідження;
- аналіз інформаційних джерел, що були використані в дослідженні;
- уміння самостійно вирішувати наукові та практичні проблеми;
- повнота розкриття теми;
- перспективність запропонованих рекомендацій;
- зауваження до кваліфікаційної роботи.

Науковий керівник

Вчений ступень і звання

Дата

ПІБ

підпис

ДОДАТОК Г

Зразок оформлення рецензії на кваліфікаційну роботу

Рецензія

на кваліфікаційну роботу з англійської мови

здобувача вищої освіти

(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема

Актуальність теми кваліфікаційної роботи і доцільність її розроблення

Якість проведеного дослідження

Позитивні характеристики кваліфікаційної роботи

Зауваження

Рецензент

Вчений ступень і звання

Дата

ПІБ

підпис

ДОДАТОК Д

Рекомендована тематика кваліфікаційних робіт за ОП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

1. Cross-cultural pragmatics of requests in English and Ukrainian texts.
2. Linguacultural concepts in translation .
3. Pragmatics in English business texts.
4. Verbal and nonverbal features of speech behavior in the context of business negotiations.
5. Lingual features of the expression of leadership in public speeches.
6. Stylistic means of expression of emotions in the texts of different types.
7. Productivity of complex nouns in English business texts.
8. Lingual and cultural features of Ukrainian and English discourse.
9. Grammatical features of translation.
10. Structural peculiarities in translation of conference speeches.
11. Lexical and stylistic features of economic texts.
12. Linguistic features in oral academic speech (on the material of the English language corpus).
13. Multimodal manifestations of English humor in cross cultural communication.
14. Grammatical analysis of business telephone conversations in English.
15. Stylistic analysis of English-language advertising and news headlines.
16. Strategies of negative politeness in English business correspondence.
17. Language means expressing evaluation.
18. Phraseological units in the modern English language: structure and semantics.
19. Features of the connotative meaning of adjectives in the British national corpus.
20. Problems of intercultural communication

21. Means of Speech Compression and Expansion in the English Communication

22. Special Features of Translation Idioms in British Business Discourse

23. Linguistic peculiarities of business meetings.

24. Features of application of lexical transformations in translation of Ukrainian and Russian texts.

25. Lexical transformations in translation of English texts.

26. Phrasal verbs in translation of English fiction.

27. Features of compression and decompression in translation from Ukrainian into English.

28. Methods of translation of terms (on the material of English

29. technical vocabulary).

30. Special features of translation of infinitive and infinitive

31. complexes.

32. Personal pronouns in the original and adapted texts

Електронне навчальне видання

Методичні рекомендації
до виконання кваліфікаційної роботи

*(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності В11.041 – Філологія, освітня програма «Германські мови та
літератури (переклад включно), перша – англійська»)*

(Укр., англ. мовами)

Укладачі: **КРОХМАЛЬ** Алла Миколаївна,
ОСІНСЬКА Марія Сергіївна

Відповідальний за випуск *О. Л. Ільєнко*

Редактор *О. А. Норик*

Комп'ютерне верстання: *А. М. Крохмаль, М. С. Осінська*

План 2026, поз. 288М

Підп. до друку 12.05.2026. Формат 60 × 84/16.
Ум. друк. арк. 2,0.

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Чорноглазівська, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: office@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 8386 від 14.07.2025.